

Afasidag gav röst åt funktionshinder

NORDMALING. Nyligen arrangerades väbesökt afasidag för vård- och omsorgspersonal samt närstående och politiker i Nordmaling samt kranskommuner.

Afasi innebär en försämrad förmåga att använda språket, orsakat av skada på hjärnan. Årligen drabbas cirka 9 000 personer. En av dem är Gunilla Johansson, Nordmaling, som för fem år sedan fick en stroke.

– Plötsligt försvann rösten utan några övriga symptom eller smärtor, det var den värsta upplevelsen i mitt liv, säger Gunilla som i livet haft ett utätriktat jobb.

Året efter stroke kunde Gunilla endast få ut sig enstaka ord, ofta på fel ställen. Efter att ha hämtat röster på tv kunde hon plötsligt en dag få fram en hel mening. 2,5 års studier på Edelviks folkhögskolas afasilinje in gick i rehabiliteringen.

– Men skillnaden före och efter är stor, även om orden oftast kommer så drar jag mig gärna tillbaks, säger Gunilla som på afasidagen framförde sitt budskap utan att staka sig.

– "Afasi behöver få mer uppmärksamhet, det är ett undanskymt funktionshinder som slår väldigt olika och behöver bemötas individuellt" säger Eva Lindh Waterworth, professor och vice ordförande Västerbottens läns afasiförening, till vänster. Till höger: Carina Hertell, undersköterska, Susanne Ågren, logoped, Gunilla Jonsson, lever med afasi, samt Hildur Lindqvist, ordförande Västerbottens läns afasiförening.

Foto: FREDRIK BJÄRNESAND

Susanne Ågren är logoped på logopedenheten i Umeå, neurorehabiliteringen i Sävar samt afasilinjen i Edelvik. Hon är specialist på att bedöma, utreda och rehabilitera störningar i språkförmågor.

– Vi fångar ganska bra upp de som kommer till sjukvården, men det är den långvariga rehabiliteringen som brister, säger Susanne.

– Det är ett stort glapp

mellan sjukhusdörren och rehabiliteringen, säger Gunilla.

Årligen utbildas 25 logopedier vid universitetet i Umeå, antalet verksamma logopedier i länet är 18 tjänster, varav 4,5 inriktade på afasi.

– Det är en diskriminering mot oss som bor i norr, söderut finns många fler, säger Hildur Lindqvist, ordförande Västerbottens läns afasiförening.

Detta är afasi

✓ Afasi innebär en försämrad förmåga att använda språket, orsakat av skada på hjärnan. Vanligaste orsaken är stroke, då blodförsörjningen till områden i hjärnan uteblir och hjärnceller dör. Vid progressiv afasi börjar sjukdomen smygande i språkområdena och blir successivt värre. Förmågan att använda språk är mycket komplex och berör många områden i hjärna vid tal, lyssnande, läsning och skrivande. Beroende på skadan i hjärnan tar sig afasin olika uttryck. En del har lite svårt att hitta rätt ord, andra kan inte alls tala, läsa eller skriva.

Källa: Afasiförbundet

Nordmalings kommun har nu inrättat 0,25 tjänst för afasirehabilitering, med en prova-på-rumsverksamhet på Tallbackens äldreboende, där hjälpmedel ska utprovats och övas.

FREDRIK BJÄRNESAND